

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

La mà que gronxa el bressol

PERFIL

**NASCUDA A RABAT
EL 1981 I
LLICENCIADA EN
CIÈNCIES
POLÍTIQUES A
PARÍS, LEÏLA
SLIMANI VA
PUBLICAR LA SEVA
PRIMERA
NOVEL·LA EL 2014,
'DANS LE JARDIN
DE L'OGRE'. AMB
'UNA DOLÇA
CANÇÓ' HA REBUT
L'ÚLTIM PREMI
GONCOURT**

JOAN
GARÍ

L'últim premi Goncourt no és una novel·la d'intriga: a les primeres pàgines d'*Una dolça cançó*, de Leïla Slimani, una mainadera ha assassinat els dos infants de què tenia cura. La història, segons sembla, té una base real. El relat que se'n seguirà és la peripècia d'aquesta estranya parisenc-a -Louise- que arriba a casa de Myriam i Paul com l'assistenta perfecta i un dia qualsevol -qui sap per què aquesta atziaga jornada i no qualsevol altra- decidirà agafar un petit gabinet i acabar amb la vida dels dos fills del matrimoni, Adam i Mila. Potser el lector espera, després de l'impactant inici del relat, que les gairebé dues-centes pàgines posteriors siguin la crònica psicològica i etiològica que aporten alguna llum

sobre la motivació de la mainadera, sobre la seua horrible decisió final. En realitat, no és ben bé així. És obvi que escrutem la vida d'aquesta dona amb un cert detall, però les metàfores actuen com el final d'un penya-segat: "La seva cara era com un mar en calma, del qual ningú podria sospitar els abismes". També caldrà dir que som davant d'una obra literària en majúscules: res ens ve donat, cap conclusió hi ve forçada, no hi ha un sentit perfectament diàfan que calme les ànsies cognoscitives del lector. Slimani es demostra una escriptora molt destra. Sota una prosa cristal·lina, precisa i tensa, servida amb una notable economia expressiva, els esdeveniments es van succeint. És cert que Louise té episodis de malenconia delirant. I arrossega un matrimoni fracassat i una maternitat també fracassada. Però, un assassinat? Quan té lloc un fet així, tot s'interpreta en retrospectiva. I, tanmateix, res no hi delata el perfil de la pitjor dels criminals, de la infanticida. No hi ha indicis tenebrosos ni pous inquietants. Només petits detalls acumulats, com les branquetes amb què un ocell tenaç, al final, fa el seu niu. Té fixació, per exemple, a no malbaratar menjar. Això la fa xocar amb Myriam, que no vol que done als xiquets aliments caducats sota cap concepte. Louise, un dia, es venja de la mare estricta col·locant-li damunt la taula la carcassa del pollastre que aquesta havia tirat a les escombraries, i que Louise ha fet repelar a Adam i Mila...

Evitar el dibuix d'un monstre

Si no hi ha suspens, si tampoc hi ha una indagació zoliana a la recerca de les proves del caràcter criminal de

**UNA DOLÇA
CANÇÓ**
LEÏLA SLIMANI
BROMERA/
CABARET VOLTAIRE
TRADUCCIÓ DE
LLUÍS-ANTON
BAULENAS
232 PÀG. / 19,95 €

**SOM
DAVANT
D'UNA OBRA
LITERÀRIA
EN MAJÚS-
CULES: CAP
CONCLUSIÓ
HI VE
FORÇADA,
NO HI HA UN
SENTIT
PERFECTA-
MENT
DIÀFAN QUE
CALMI LES
ÀNSIES DEL
LECTOR**

la mainadera, tot esdevé llavors una pura celebració literària, en el sentit estricte d'aquest mot. És ací on Slimani demostra, amb la seua segona novel·la, les raons de la mestria que l'han feta mereixedora d'un gran premi al país on els grans premis encara tenen un sentit propi. Aquesta autora marroquina d'expressió francesa sap com bussejar en apnea pels amagatalls de l'ànima humana -i, específicament, de la femení-. No dibuixa un monstre, només una serventa que en el seu treball cerca la perfecció precisament perquè com a esposa i com a mare ha fracassat amb estrèpit. Una dona amb la seua motxilla de depressions i de tristeses que la porten a l'homicidi com la podrien haver portat, en una altra giragonsa del destí, al misticisme o a un suau escepticisme molt francès. La mena de persona que, en descobrir-se el seu gran crim, congrega un veïnat expectant i una mica atònit, des d'on s'aixeca de seguida, com una fatalitat sociopàtica, una frase anodina: "Doncs semblava molt normal". Com es deia en un film prescindible, la mà que gronxa el bressol és la que domina el món. Però dubte que Louise volguera dominar res. Potser només buscava, com tots, un sentit en tot plegat. L'estil elèctric -com un trall- de Leïla Slimani ens va transportant cap a aquest final sense sorpreses. Les seues frases curtes, a vessar d'informació -molt eficaçment traduïdes per Lluís-Anton Baulenas-, comprimeixen els fets, no deixen que es desborden en cap moment. Com en les històries que l'assistenta contava als infants, els bons moren al final, "no sense abans haver salvat el món". Però, hi ha cap salvació en l'horror inútil? ♦♦

GETTY

Tecnologies d'Idiotització Col·lectiva

JAUME
CLARET

Entre els projectes inacabats, el catedràtic felanixer Llorenç Valverde sempre em menciona un futur article per mostrar com Facebook s'ajusta perfectament a la definició de culte religiós estàndard. A més de fer palesa la centralitat de les xarxes socials i la tecnologia en les nostres vides, la idea -menys estirabot del que es pugui pensar- revela com la nostra desatesa dimensió més transcendent segueix present malgrat la creixent secularització, i com el buit l'omple

un nou déu creador del paradigma tecnocràtic. El filòsof Jordi Pigem (Barcelona, 1964) ja té una àmplia bibliografia de denúncia d'aquesta deriva. Amb aquest nou assaig, 25è premi Joan Maragall, fa un pas més en aquesta anàlisi recordant-nos que és encara a les nostres mans recuperar una dimensió més humana i espiritual de les nostres vides. Fer-ho, però, demana despullar la falsedat de moltes de les actuals tecnoutopies i vindicar que és precisament en la transcendència on es troba l'essència humana. A través d'un "text lúcid, crític, estructurat i vibrant" -en paraules de

David Jou, autor de l'epíleg-, se'ns planteja una tria excoent: ser àngels o ser robots, "escollir entre un model d'enlairament i un de degeneració", perquè estem davant de "models incompatibles". No es tracta tant d'un neoludisme com d'una advertència davant el caràcter destructor de l'entorn (la crisi ecològica) i de l'interior propi (la crisi espiritual).

Lloat siau

Àngels i robots es desplega a partir de l'encíclica *Laudato si'* del papa Francesc i de les aportacions dels filòsofs i teòlegs Romano Guardini (molt citat al text papal) i Raimon Panikkar (ben conegut per Pigem), a més de lectures ben eclèctiques però pertinents (Tolkien, Heidegger, Bauman...). De la mà de Jorge Bergoglio,

**ÀNGELS I
ROBOTS**
JORDI PIGEM
VIENA
152 PÀG. / 16 €

es descriu l'actual sistema socioeconòmic dominant com a immoral, ja que "fa créixer les desigualtats socials i fa minvar la diversitat de la vida sobre la Terra", sense tenir present que "el respecte per l'ésser humà i el respecte per la natura van plegats". Aquesta situació s'agreuaria davant la consolidació de l'anomenat *paradigma tecnocràtic*, en què la tecnologia ha passat de ser instrumental a central. La nostra creixent dependència ens hauria abocat a una *hybris* (arrogància sacrílega) deshumanitzadora en tant que oposada a la transcendència, a la vida interior, a la intangibilitat. Sempre disponibles, sempre acompanyats, esdevenim robots sense ànima, perquè "no hi ha tecnocràcia sense repressió de la transcendència". ♦♦